

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ ทุกฉบับได้บัญญัติให้ความคุ้มครองและดูแลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นความจำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของชีวิตมนุษย์ เช่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 บัญญัติไว้ในมาตรา 74 ว่า “รัฐพึงบำรุงรักษาสภาพแวดล้อม ความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งทดแทนและพึงป้องกันและขจัดมลพิษ และวางแผนการใช้ดินและน้ำให้เหมาะสม”

ต่อมาเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองดูแลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยกำหนดให้เป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามมาตรา 79 ที่บัญญัติว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน”

และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันคือฉบับพุทธศักราช 2550 ก็ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองดูแลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้เป็นนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐโดยบัญญัติไว้ในมาตรา 85 (5) ที่บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

(5) ส่งเสริมบำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน”

และมาตรา 66 บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งรวมตัวกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิหรือบุรุษหรือพื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

และมาตรา 67 วรรคแรก บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพได้อย่างปกติ และต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม

จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับได้บัญญัติให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไว้โดยให้เป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐคือ รัฐต้องมีหน้าที่ในการดูแลให้ความคุ้มครองให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ

ดังนั้น หากเกิดความเสียหายขึ้นกับสภาพแวดล้อมหรือสิ่งแวดล้อมผู้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนซึ่งถือเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ที่ได้รับผลร้ายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

การเยียวยาความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นหัวใจสำคัญของกฎหมายสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากความเสียหายที่เกิดจากการแพร่กระจายหรือรั่วไหลของมลพิษยังมีข้อจำกัด ในเรื่องของภาระการพิสูจน์ความเสียหายของผู้เสียหายจากราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ซึ่งยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายและเดือดร้อนด้านสิ่งแวดล้อมในกรณีต่างๆ เช่น การแพร่กระจายของสารกัมมันตรังสีจากซากเครื่องบินรังสีโคบอลต์-60 กรณีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมจากกิจกรรมเหมืองแร่ในดินที่ใช้ทำการเกษตรที่บ้านแม่ตาว จังหวัดตาก และกรณีสารตะกั่วปนเปื้อนในห้วยคลิตี้ตอนล่างจากกิจกรรมเหมืองแร่ที่จังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น

การเรียกร้องค่าเสียหายในคดีสิ่งแวดล้อมโดยปกติเป็นไปตามหลักกฎหมายละเมิดที่กำหนดให้ผู้ที่ป็นต้นเหตุก่อความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลอื่นต้องมีความรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งแม้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ได้ทำให้การเรียกร้องความเสียหายกระทำได้ง่ายขึ้นด้วยการบัญญัติความรับผิดชอบอย่างเคร่งครัด (strict liability) กล่าวคือ ผู้เป็นต้นเหตุของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษจะต้องรับผิดชอบ

ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย หากการกระทำของตนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ไม่ว่าจะการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษจะเกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม ซึ่งมาตรา 96 บัญญัติว่า

“แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างการหรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นต้นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของรัฐเสียหายด้วยประการใดๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าจะการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่า มลพิษเช่นนั้นเกิดจาก

(1) เหตุสุดวิสัย หรือการสงคราม

(2) การกระทำตามคำสั่งของรัฐบาล หรือเจ้าพนักงานของรัฐ

(3) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ที่ได้รับอันตรายหรือความเสียหายเองหรือของบุคคลอื่นซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือโดยอ้อมในการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษ

ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้นนั้นด้วย”

นอกจากกำหนดให้ผู้ก่อมลพิษต้องมีความรับผิดชอบอย่างเคร่งครัดดังกล่าวมาแล้วตามมาตรา 96 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มาตรา 97 ยังบัญญัติให้บุคคลที่ทำลายหรือทำให้ทรัพยากรธรรมชาติของรัฐเสียหายต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรที่ถูกทำลาย ซึ่งบัญญัติว่า

“ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหายหรือเสียหายไปนั้น”

แม้มาตรา 96 มาตรา 97 จะเป็นความก้าวหน้าอย่างหนึ่งของกฎหมายโดยใช้หลักความรับผิดชอบอย่างเคร่งครัดในคดีละเมิดด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ ผู้เสียหายไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่าผู้เป็นต้นเหตุของความเสียหายได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อดังเช่นคดีละเมิดโดยทั่วไป ซึ่งน่าจะทำให้ผู้เสียหายฟ้องคดีได้ง่ายขึ้น แต่หลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดดังกล่าวก็ไม่สามารถขจัดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการฟ้องคดีสิ่งแวดล้อมได้ดังต่อไปนี้

(1) คดีสิ่งแวดล้อมเป็นคดีที่แตกต่างจากคดีละเมิดทั่วไป เนื่องจากความเสียหายแก่ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำละเมิดจะไม่ปรากฏให้เห็นชัดเจน เช่น หากโรงงานปล่อยมลพิษที่เป็นแอมโมเนียออกมาปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม ทำให้ดินและพืชที่ชาวบ้านปลูกเสียหายจากสารปนเปื้อน โรงงานปล่อยน้ำเสียจนปลาที่ชาวบ้านเลี้ยงในกระชังตาย โรงไฟฟ้าปล่อยอากาศเสียจนทำให้พืชผลและปศุสัตว์เสียหายและประชาชนในพื้นที่เป็นโรคทางเดินหายใจจึงเป็นการยากต่อการที่ผู้เสียหายจะพิสูจน์ว่าความเสียหายเหล่านั้นมีสาเหตุมาจากแหล่งกำเนิดมลพิษแห่งใดแห่งหนึ่งโดยตรง ทั้งนี้ ตามหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความของไทยที่กำหนดให้ “ผู้ใดกล่าวอ้างผู้นั้นนำสืบ” ผู้เสียหายยังคงต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเป็นผลมาจากการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษ การพิสูจน์ความเสียหายยังกระทำได้ยากขึ้นหากมีแหล่งกำเนิดมลพิษหลายแห่งในพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าแหล่งกำเนิดมลพิษใดแน่ที่ต้องรับผิดชอบ นอกจากนี้ ในกรณีที่เป็นความเสียหายต่อสุขภาพ เช่น ปัญหาโรคทางเดินหายใจที่เกิดจากมลพิษทางอากาศของชาวบ้าน แม่เฒ่าหรือโรคที่เกิดจากการบริโภคหรือใช้น้ำปนเปื้อนสารตะกั่วของชาวบ้านห้วยคลิตี้ตอนล่างก็เป็นการยากที่จะพิสูจน์ว่าความเจ็บป่วยของตนเองนั้นเกิดขึ้นจากการปล่อยมลพิษของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นจริงและความเสียหายอาจจะไม่ปรากฏให้เห็นชัดเจนในเวลาอันสั้นจึงยังเป็นอุปสรรคต่อการพิสูจน์ความเสียหาย

(2) สิทธิในการฟ้องคดีสิ่งแวดล้อม กฎหมายยังคงจำกัดให้เฉพาะผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายโดยตรงเท่านั้นที่มีสิทธิในการฟ้องคดีสิ่งแวดล้อมและในกรณีที่เป็นการก่อความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นสมบัติของส่วนรวม ผู้ที่มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา 97 ก็จำกัดเฉพาะหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบเท่านั้น บุคคลทั่วไปและองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมไม่สามารถฟ้องคดีเพื่อรักษาสีงแวดล้อมของส่วนรวมได้หากตนเองมิใช่ผู้เสียหาย

(3) ในกรณีที่มีการละเมิดกฎหมายสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายหลายรายอันเป็นเรื่องที่เกี่ยวพันถึงข้อเท็จจริงและปัญหากฎหมายอย่างเดียวกัน และผู้เสียหายมีลักษณะอย่างเดียวกัน แม้ความเสียหายจะไม่เท่ากันก็ตามและแม้ในปัจจุบันกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งจะได้กำหนดให้ผู้เสียหายที่มีจำนวนมากเข้ามาดำเนินคดีได้ในหลายกรณี ทั้งการเป็นคู่ความร่วมมือ การร้องสอด การมอบอำนาจ การรวมการพิจารณา แต่ก็ยังเกิดปัญหาที่จะดำเนินการได้เพราะผู้เสียหายทุกคนต้องเข้ามาดำเนินคดีด้วยตนเองจึงเกิดความไม่สะดวกในการดำเนินคดีแก่ผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นเพื่อเป็นการลดปัญหาและอุปสรรคของผู้เสียหายในการพิสูจน์ว่าความเสียหายในคดีสิ่งแวดล้อมที่มีสาเหตุมาจากผู้ก่อมลพิษจริงซึ่งเป็นการยากในการพิสูจน์ จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 เพื่อ

เปลี่ยนแปลงภาระการพิสูจน์ เรื่อง causation โดยให้ผู้เสียหายไม่ต้องมีภาระการพิสูจน์มากเกินไป และกำหนดให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นต้นเหตุในการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษและก่อให้เกิดความเสียหายมีภาระการพิสูจน์ว่าความเสียหายนั้นมิได้มีสาเหตุมาจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของตน ทั้งนี้ เพราะในคดีสิ่งแวดล้อม ผู้ถูกกล่าวหาจะมีความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตและการทำงานของระบบบำบัดมลพิษของตนดีกว่า ตลอดจนเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่าผู้เสียหาย

ซึ่งในปัจจุบันนี้ได้มีการออกกฎหมายพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ออกมาใช้บังคับโดยผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงการกระทำให้เกิดความเสียหายแต่พิสูจน์เพียงว่าตนได้รับความเสียหายเท่านั้น ส่วนภาระการพิสูจน์สาเหตุให้เป็นหน้าที่ของผู้ควบคุมดูแลที่ถูกฟ้องนั่นเองจึงควรนำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

ส่วนการจำกัดสิทธิในการฟ้องคดีนั้นควรจะเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมและคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นของส่วนรวมมากขึ้นแทนที่จะปล่อยให้เป็นอำนาจของหน่วยงานของรัฐแต่อย่างเดียว จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 โดยนำหลักเรื่องการฟ้องคดีโดยประชาชน (citizen suit) มาปรับใช้ด้วยการเปิดให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

จากปัญหาการดำเนินคดีที่มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก ควรจะมีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมกฎหมายให้มีการนำการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (class action) เข้ามาใช้ในการดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยซึ่งมีใช้กันอย่างมากในสหรัฐอเมริกาและใช้ในคดีหลากหลายประเภทรวมถึงคดีละเมิดด้วย เพราะหลักการดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นกลไกสำคัญในการที่จะทำให้การดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมของผู้เสียหายเป็นไปได้โดยรวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายในลักษณะเดียวกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา สาเหตุสำคัญของการฟ้องคดีทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงแนวคิด หลักเกณฑ์ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องคดีทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงกระบวนการฟ้องคดีทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.2.4 เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขการฟ้องคดีทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

การเยียวยาความเสียหายในคดีสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในปัจจุบันนั้นยังมีข้อขัดข้องที่ยังไม่อาจเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายได้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งแม้จะได้มีการบัญญัติให้มีความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดแล้วซึ่งแม้ผู้เสียหายไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการจงใจหรือประมาทเลินเล่อแต่อย่างใดแต่ผู้เสียหายก็ยังต้องรับภาระในการพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษและยังมีข้อขัดข้องในเรื่องของการจำกัดสิทธิในการฟ้องคดีในการที่เป็นการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นสมบัติของส่วนรวม จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุมในการเยียวยาความเสียหายในคดีสิ่งแวดล้อมเพื่อความยุติธรรมและเสมอภาคต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาถึงการฟ้องคดีสิ่งแวดล้อมทางแพ่ง ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ลักษณะคดีสิ่งแวดล้อม การพิจารณาพิพากษาในคดีสิ่งแวดล้อม การจำกัดอำนาจฟ้องในคดีสิ่งแวดล้อม เหตุผลและความจำเป็นที่จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 โดยมุ่งถึงแนวคิด ทฤษฎีและหลักกฎหมายเกี่ยวกับการฟ้องคดีสิ่งแวดล้อมทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ดำเนินการศึกษาโดยวิจัยเอกสาร (Document Research) ซึ่งได้ข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ งานวิจัย ทั่วบทความ โดยเป็นแนวทางของกฎหมายทั้งของไทยและต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและนำมาวินิจฉัยเรียบเรียงเพื่อให้ง่ายแก่ความเข้าใจ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา สาเหตุสำคัญของการฟ้องคดีทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

1.6.2 ทำให้ทราบถึงแนวคิด หลักเกณฑ์ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องคดีทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

1.6.3 ทำให้ทราบถึงกระบวนการในการฟ้องคดีทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.6.4 เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขการฟ้องคดีทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535